

Poznań. Fakty i liczby

I'2020

str. 2 / BiblioboXX – „uliczna biblioteka” w Poznaniu
str. 3 / Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym
str. 4 / Rozlicz podatek PIT w Poznaniu
str. 5 / Wykłady otwarte w pierwszym półroczu 2020 r.

str. 7 / BaDaM – Baza Danych Miasta
str. 8 / Przeciętne trwanie życia mieszkańców Poznania
str. 9 / Zamożność osób mieszkających w Poznaniu

str. 10 / Poznański Rower Miejski w 2019 r.
str. 11 / 20. PKO Poznań Maraton – największym maratonem w Polsce
str. 13 / Poznaniacy wariaci poznania: Irena Bobowska

POZnań*

Aktualności:

BiblioboXX - „uliczna biblioteka” w Poznaniu

Przy ul. Za Bramką 9 stycznia br. stanęła „uliczna biblioteka” – tzw. BiblioboXX. W zaaranżowanej w dawnej budce telefonicznej bibliotece znaleźć można wiele książek autorów niemieckich i polskich oraz publikacje wydane w języku niemieckim. Odsłuchać można także polskie i niemieckie teksty czytane m.in. przez Stefana Möllera oraz Dorotę Danielewicz.

Przy ul. Za Bramką, pomiędzy budynkami Urzędu Miasta Poznania i Poznańskiego Centrum Świadczeń, stanęła „uliczna biblioteka” – tzw. BiblioboXX. W uroczystości jej otwarcia, 9 stycznia br., uczestniczyli Prezydent Poznania, Jacek Jaśkowiak oraz Gerry Woop, Sekretarz Stanu Landu Berlin ds. Europy. W zaaranżowanej w dawnej budce telefonicznej bibliotece, która będzie stała w Poznaniu przez kilka miesięcy, znaleźć można wiele książek autorów niemieckich i polskich oraz publikacje wydane w języku niemieckim. Wewnątrz BiblioboXXu można także odsłuchać osiem polskich i niemieckich tekstów czytanych m.in. przez Stefana Möllera oraz Dorotę Danielewicz.

Ustawiony w centrum Poznania BiblioboXX to wynik współpracy między Poznaniem a Berlinem realizowanej w ramach inicjatywy „Partnerstwo Odra”. Regał stał wcześniej w Berlinie, Szczecinie, Łobzie i Wrocławiu. Jego historia sięga 2016 r. i związana jest z kształceniem zawodowym uczniów. Podczas zorganizowanych

w Berlinie warsztatów uczniowie techników z Berlina, Wrocławia i Szczecina nadali drugie życie berlińskiej budce telefonicznej. W realizację projektu zaangażowani byli uczniowie kształcący się w takich zawodach, jak: szklarz, elektronik, mechanik, malarz i lakiernik. Na dachu budki zamontowany został panel fotowoltaiczny, dzięki któremu jest ona samowystarczalna pod względem energetycznym. Projekt graficzny regału został stworzony przez uczennice ze szkolnej „firmy” ickenDesign we współpracy z artystą Joy'em Lohmannem z Hanoweru.

Zaangażowanie Miasta w przygotowanie i otwarcie BiblioboXXu to kolejny krok wzmacniania dobrych i twórczych relacji z Berlinem oraz efekt prowadzenia coraz szerszej współpracy między szkołami z obu miast. Dodatkowo po uroczystości otwarcia „ulicznej biblioteki” w Sali Błękitnej odbyło się spotkanie, podczas którego przedstawiciele Poznania i Berlina, dyrektorzy szkół zawodowych, w tym Zespołu Szkół Łączności i Zespołu Szkół Ekonomicznych, oraz zespół twórców pro-

jektu BiblioboXXu z Berlina omówili kierunki współpracy w zakresie kształcenia zawodowego. Na spotkaniu obecni byli również przedstawiciele organizacji promujących naukę języka niemieckiego. Spotkanie zwińczył krótki koncert uczniów Poznańskiej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II Stopnia im. M. Karłowicza w Poznaniu. Współpraca między obu miastami dotyczy bowiem także tej dziedziny.

BiblioboXX ustawiony 9 stycznia br. przy ul. Za Bramką, fot. Biuro Prasowe Urzędu Miasta Poznania

Aktualności:

Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym

W pierwszym kwartale 2020 r. Rada Miasta podda pod dyskusję temat przyjęcia przez Miasto Poznań Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym. Podpisanie Karty zobowiąże Miasto do realizowania zasady równości płci w życiu lokalnym oraz niedyskryminowania ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne i społeczne, narodowość, język, wyznanie, stopień sprawności, wiek czy orientację seksualną.

Uchwalenie Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym będzie formalnym wyrazem zaangażowania Miasta w propagowanie zasady równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym, a także deklaracją wdrażania na terenie Poznania wynikających z niej zobowiązań. Podpisując Kartę, Poznań zobowiąże się do realizowania zasady równości płci oraz niedyskryminowania ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne i społeczne, narodowość, język, wyznanie, stopień sprawności, wiek, orientację seksualną czy tożsamość płciową. Podejmie się również promowania eliminacji stereotypów i przeszkód, które przyczyniają się do nierównego statusu kobiet i mężczyzn oraz wpływają na nierówny podział ról pomiędzy kobietami i mężczyznami w życiu politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturalnym. Zgodnie z zapisami Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym, podstawę podejmowanych działań stanowić będą bowiem następujące zasady:

- Równość kobiet i mężczyzn stanowi fundamentalne prawo.
- Różnorodne formy dyskryminacji i nierównego traktowania są uwzględniane przy rozpatrywaniu równości między kobietami i mężczyznami.
- Zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji jest warunkiem demokratycznego społeczeństwa.
- Eliminacja stereotypów opartych na płci jest podstawą osiągnięcia równości kobiet i mężczyzn.
- Konieczne jest promowanie równości kobiet i mężczyzn, włączając kwestie płci do wszystkich działań samorządów lokalnych i regionalnych.
- Perspektywa równości płci musi być uwzględniana i promowana przy tworzeniu polityk, metod i instrumentów, wpływających na codzienne życie społeczności lokalnej.
- Właściwie opracowane plany działania i programy są koniecznymi narzędziami do promowania równości kobiet i mężczyzn.

Uchwalenie Karty zagwarantuje Miastu dostęp do wypracowanych i udoskonalanych narzędzi planowania i monitorowania praktyk w samorządach oraz zapewni możliwość wymiany wzajemnych doświadczeń na arenie międzynarodowej.

W ramach przygotowań do dyskusji nad przyjęciem Karty przez Miasto zebrano informacje o wskaźnikach oceny bieżącej sytuacji w zakresie równości płci w Poznaniu. Całkowita diagnoza

składa się z 76 wskaźników, wśród których znalazły się m.in. następujące punkty:

- Udział kobiet i mężczyzn na stanowiskach wybieranych w samorządzie lokalnym (radni miejscy) – 41,17% kobiety, 58,83% mężczyźni;
- Udział kobiet i mężczyzn na politycznych stanowiskach w samorządzie lokalnym, obsadzanych w drodze mianowania: zastępcy prezydenta, sekretarz i skarbnik – 33,3% kobiety, 66,7% mężczyźni; prezesi, zarządy, rady nadzorcze spółek – 27,97% kobiety, 72,03% mężczyźni;
- Udział kobiet i mężczyzn zatrudnionych jako urzędnicy (na wszystkich szczeblach) w samorządzie lokalnym – 74% kobiety, 26% mężczyźni.

Przyjęcie Karty nałoży na Miasto obowiązek wypracowania i wdrożenia w ciągu maksymalnie dwóch lat Równościowego Planu Działania. Zawarte będą w nim cele i priorytety Miasta oraz środki finansowe i działania, jakie Poznań musi podjąć, aby te cele zostały zrealizowane. Plan będzie również określał czas i zakres jego wdrożenia.

Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym została opracowana w latach 2005-2006 przez Radę Gmin i Regionów Europy (CEMR) w ramach 5 Wspólnotowego Programu Działania na rzecz Równości Kobiet i Mężczyzn. Uchwałę kierunkową dotyczącą działań Prezydenta w zakresie podjęcia prac zmierzających do przyjęcia Karty przez Miasto Rada Miasta Poznania podjęła w lipcu 2019 r.

Aktualności:

Rozlicz podatek PIT w Poznaniu

Wkrótce rozpocznie się kampania promocyjna zachęcająca do rozliczenia podatku PIT w Poznaniu. Informację o tym, jak krok po kroku zmienić miejsce rozliczenia PIT przez Internet, znaleźć można na stronie glanc.poznan.pl.

Wkrótce rozpocznie się druga edycja kampanii promocyjnej zachęcającej do rozliczenia podatku PIT w Poznaniu, a tym samym wsparcia rozwoju miasta. Aż 48% podatku zostaje bowiem w miejscu, które wskazuje się w rozliczeniu PIT.

Aby wesprzeć Poznań swoim podatkiem, nie trzeba być tu zameldowanym. Pracując w Poznaniu, wystarczy zmienić adres w rozliczeniu PIT na ten, pod którym się realnie mieszka, i wybrać z listy

urząd skarbowy właściwy dla miejsca zamieszkania. Rozliczając podatek PIT w Poznaniu, zyskuje się zniżki na Bilecie Metropolitalnym oraz dodatkowe punkty dla dziecka przy rekrutacji do przedszkola lub szkoły. Jeżeli jest się rodzicem wieloraczków, można dostać 1000 zł rocznie na każde dziecko do ukończenia przez nie 18 roku życia („Poznańskie Świadczenie na rzecz Wieloraczków”). Rozliczający PIT mogą również otrzymać zniżki w programie dla seniorów „Poznańska Złota Karta”, skorzystać z programu „Asystent Osoby z Niepełnosprawnością”, zaszczyć się za darmo oraz taniej wynająć mieszkanie w ramach programów „Mieszkanie dla Absolwenta”, „Najem z doświadczeniem” i „Mieszkanie dla Seniora”.

Środki z rozliczonego w Poznaniu podatku Miasto inwestuje w: edukację dzieci i młodzieży (26,5%), pomoc społeczną, rodzinę i zdrowie (20,3%), transport publiczny (19,4%), drogi (9,9%), gospodarkę komunalną (3,6%), kulturę (3,3%), rewitalizację, gospodarkę przestrzenną (2,7%), sport (1,8%), bezpieczeństwo (1,8%), ochronę środowiska i zieleni (1%).

Informację o tym, jak krok po kroku zmienić miejsce rozliczenia PIT przez Internet, a także przekazać 1% podatku na wybraną poznańską organizację pożytku publicznego, znaleźć można na stronie <https://glanc.poznan.pl/>. Oprócz wskazówek, jak rozliczyć podatek PIT w Poznaniu, na stronie tej zawarte są odpowiedzi, jak załatwić następujące sprawy miejskie: dopisać się do spisu wyborców i zagłosować w wyborach w Poznaniu, zameldować się na pobyt stały lub czasowy (eMeldunek),

założyć profil zaufany przez portal bankowy, wybrać lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, uzyskać zniżki w transporcie publicznym dla dorosłych i uczniów.

„Glanc” to synonim skutecznego działania. Nazwa ta nawiązuje do poznańskiego, funkcjonującego w języku codziennym, zwrotu „zrobić coś na glanc”, wyrażającego niezawodność, rzetelność i porządek, z których słynie Poznań.

Aktualności:

Wykłady otwarte w pierwszym półroczu 2020 roku

Miasto Poznań od wielu lat współfinansuje organizowane przez poznańskie uczelnie wykłady otwarte najwybitniejszych przedstawicieli światowej nauki i sztuki oraz międzynarodowych specjalistów z różnych dziedzin gospodarki, polityki i sztuki. Na spotkania z zapraszanymi ekspertami przychodzą nie tylko studenci i pracownicy nauki uczelni, ale również mieszkańcy, którzy chcą poznać poglądy światowych autoritetów.

W najbliższym półroczu w ramach wykładów otwartych swoją wiedzę podzielą się:

- w kwietniu:

Prof. Walter Leitner (chemia techniczna, kataliza i zielona chemia) – światowej sławy naukowiec w dziedzinie „Zielonej Chemii”, pionier w wykorzystaniu dwutlenku węgla jako surowca w przemyśle chemicznym; w ramach zaplanowanej wizyty wygłosi wykład pt. „Carbon Dioxide as Raw Material - Challenges and Opportunities at the Interface of Energy and Chemistry”;

Prof. Smaro Kamboureli (literaturoznawstwo kanadyjskie, krytyka literacka) – światowej sławy kanadyjska literaturoznawczyni i badaczka współczesnej literatury kanadyjskiej (w szczególności tematyki wielokulturowości, literatury diasporycznej i zagadnień postkolonialnych w tej literaturze);

Prof. Timothy Patterson (paleoklimatologia, limnologia, paleolimnologia) – prowadził szeroko zakrojone badania zmian klimatu z wykorzystaniem jezior i torfowisk Kanady, stworzył interdyscypli-

narne podejścia do badań zanieczyszczeń jezior kanadyjskich ze szczególnym uwzględnieniem soli wykorzystywanej w drogownictwie i metali ciężkich; podczas pobytu w Poznaniu wygłosi referat pt. „Quantifying anthropogenic versus natural impacts on northern lakes: new tools for high quality, rapid collection and cost-effective data acquisition”;

Prof. Mark Jarzombek (architektura i urbanistyka) – profesor historii i teorii architektury, autor przełomowej pracy nad globalną historią architektury;

Prof. Waldemar Karwowski (nauki społeczne) – jego zainteresowania badawcze obejmują integrację systemów ludzkich, bezpieczeństwo, neuroergonomię oraz zastosowanie obliczeń miękkich i nieliniowej dynamiki do modelowania układów człowiek-maszyna; w kwietniu wygłosi wykład pt. „Nauka na świecie – nauka w Polsce: Współczesne wyzwania nauki i jej wpływ na rozwój społeczno-ekonomiczny krajów i regionów świata”;

- w kwietniu lub maju:

Milica Markić (literatura polska) – tłumaczka literatury polskiej na język

serbski; dotychczas przełożyła 36 książek, w tym 8 książek Olgi Tokarczuk; w trakcie zaplanowanej wizyty wygłosi wykład otwarty dotyczący wyzwań w tłumaczeniu prozy polskiej noblistki na język serbski; jest wielce prawdopodobne, że w dniu wykładu Olga Tokarczuk przyjedzie do Poznania i możliwe będzie spotkanie z pisarką i jej tłumaczką;

Prof. Nikica Gilić (filmoznawstwo) – najważniejszy znawca sztuki filmowej i jeden z najważniejszych krytyków chorwackiego filmu; w kwietniu

Wykład otwarty pt. „Podróż historyka przez historię” prof. Normana Daviesa, wygłoszony 31 maja 2019 r. w Auli Auditorium Maximum w Collegium Iuridicum Novum, fot. Wydział Prawa i Administracji UAM

Wykłady otwarte w pierwszym półroczu 2020 roku

lub maju wygłosi wykład otwarty poświęcony wybranym przez niego najlepszym oraz najważniejszym filmom chorwackim;

- **w maju:**

Prof. Diamela Eltit González (literaturoznawstwo) – wybitna pisarka chilijska, artystka performance oraz wykładowczyni literatury i kreatywnego pisanie, autorka ponad dwudziestu utworów, które obejmują różne gatunki – powieści, eseje, teksty o charakterze testimonialnym;

Prof. Miguel Vasco Costa de Salis Amaral (teologia: eklezjologia, ekumenizm, teologia Kościoła Wschodniego) – prowadzi badania z zakresu eklezjologii, ekumenizmu, teologii Kościoła Wschodniego; jest uznanym specjalistą w zakresie wprowadzenia uchwał Soboru Watykańskiego II w życie Kościoła;

Prof. Alain Supiot (prawo, humanistyka) – światowej sławy postać prawa pracy; jego aktualne zainteresowania badawcze koncentrują się na analizie dogmatycznych podstaw więzi społecznych; w ramach zaplanowanej wizyty wygłosi wykład popularnonaukowy w zakresie ewolucji prawa pracy na przestrzeni XIX i XX w. i miejsca człowieka pracy w społeczeństwach przyszłości;

Dr José Miguel Esteves de Campos (weterynaria: chirurgia ortopedyczna i tkanek miękkich, medycyna rekonstrukcyjna, biologia komórek macierzystych, anatomia) – autor nowatorskiej metody regeneracji złamań kości u psów przy użyciu komórek macierzystych miazgi zębowej oraz syntetycznego hydroksyapatytu; w maju wygłosi wy-

kład otwarty pt. „Growing tissues: the impressive effects of stem cells in orthopedics” poruszający zagadnienia wykorzystania komórek macierzystych w medycynie regeneracyjnej;

Prof. Günter M. Ziegler (matematyka, matematyka dyskretna) – profesor matematyki na Freie Universität w Berlinie, gdzie pełni funkcję rektora; w czasie planowanej wizyty wygłosi odczyt w ramach cyklu „Wykłady z Informatyki im. Rejewskiego, Różyckiego i Zygałskiego”;

- **w maju lub czerwcu:**

Dr Victoria Hwang (fizyka) – wybitna naukowiec badająca wpływ wielokrotnego rozpraszania światła na uzyskany kolor strukturalny materiału, w którym owe światło jest rozpraszane; podczas zaplanowanej wizyty w Poznaniu opowie o fizycznych mechanizmach uzyskiwania odpowiednich kolorów bez używania barwników;

- **w czerwcu:**

Prof. Laurens Molenkamp (nauki ścisłe, fizyka – półprzewodniki i izolatory topologiczne) – za odkrycia w zakresie kwantowego spinowego efektu Halla i topologicznych izolatorów był w 2014 r. umieszczony na krótkiej liście do Nagrody Nobla; posiada ogromny dorobek naukowy opublikowany w ponad 400 pracach, które były cytowane ponad 13 tys. razy; w czasie zaplanowanej na czerwiec wizyty wygłosi wykład poświęcony jednemu z najważniejszych osiągnięć w fizyce ostatnich lat;

Prof. Jeremy K. M. Sanders (nauki ścisłe i przyrodnicze – chemiczne) – znany ze swojego wkładu w spektroskopię NMR i chemię supramoleku-

larną; podczas zaplanowanej wizyty wygłosi wykład otwarty w Centrum Zaawansowanych Technologii UAM pt.: „My first 50 years combining research, family and campaigning for diversity”;

- **w lipcu:**

Prof. Judith Gal-Ezer (dydaktyka informatyki) – autorka i współautorka kilku książek oraz publikacji naukowych z informatyki i dydaktyki informatyki; jedna z osób, które położyły fundamenty pod nauczanie informatyki w Izraelu na wszystkich szczeblach edukacji; w trakcie planowanej wizyty przeprowadzi otwarty wykład popularnonaukowy z zakresu efektywnej edukacji.

Miasto dofinansowało wykłady otwarte już ponad 250 wybitnych wykładowców, w tym laureatów Nagrody Nobla. Do tej pory wiedzą z poznaniakami dzielili się eksperci m.in. z takich dziedzin, jak: elektrotechnika, nanotechnologia, matematyka, mechanika, onkologia, neonatologia, transport, energia odnawialna, zoologia, histologia, biochemia, neurobiologia, informatyka, mikrobiologia, ekonomia przestrzenna, transport, genetyka molekularna, astrofizyka, anestezjologia, filozofia, antropologia, archeologia, architektura, design, grafika, fotografia, sztuka współczesna. Zaproszenie do składania wniosków o dofinansowanie wizyt wybitnych naukowców kierowane jest do poznańskich uczelni dwukrotnie w ciągu roku. Do końca listopada należy składać wnioski na wizyty przypadające w pierwszej połowie roku następnego, a do końca lipca na wizyty zaplanowane na drugą połowę roku bieżącego.

Aktualności:

BaDaM - Baza Danych Miasta

Już blisko 1,5 roku działa BaDaM – Baza Danych Miasta (badam.poznan.pl), wykorzystująca otwarte zbiory danych o Poznaniu. Miejskie dane prezentowane są w niej sposób przejrzysty i zgodny ze światowymi tendencjami.

Serwis BaDaM został uruchomiony w sierpniu 2018 r. Prezentowane w nim dane dotyczące Poznania przedstawiane są w sposób przejrzysty i atrakcyjny. Część informacji jest udostępniana w formatach otwartych (np. XLS), umożliwiając ich dalsze wykorzystanie. Serwis został powiązany z mediami społecznościowymi i ma swoje profile na YouTube, Twitterze, Instagramie i Facebooku, gdzie jego profil obserwuje ponad 4 tys. osób. Struktura serwisu jest modyfikowana zgodnie z oczekiwaniami użytkowników oraz dzięki rozwijaniu prezentowanej bazy danych. Obecnie w serwisie funkcjonuje pięć działów.

W pierwszym, zatytułowanym 01_Raport roczny prezentowane są raporty podsumowujące sytuację społeczno-gospodarczą Poznania w wybranym roku. Przedstawiane informacje podzielone są na różne obszary zagadnień, m.in.: demografię, kulturę, sport, edukację, rewitalizację, mieszkalnictwo, smart city, transport, bezpieczeństwo, rynek pracy, gospodarkę, rozwój, budżet. W zakładce tej zamieszczone są także raporty z realizacji programów sektorowych, sprawozdania dotyczące pracy Prezydenta i wykonania uchwał Rady Miasta oraz tabele statystyczne. Prezentowane w zakładce raporty opracowywane są zgodnie z zapisami Ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

W drugim dziale 02_Tematy w każdym miesiącu prezentowane są nowe dane dotyczące wybranego zagadnienia – tematu przewodniego, np. oświaty, rynku pracy, sportu, turystyki, mieszkalnictwa. Konkretnie wskaźniki przedstawiane są na przestrzeni lat lub w porównaniu do innych miast, dzięki czemu są one nie tylko czystymi danymi, ale informacjami, które dają pole do interpretacji. Prezentowane dane ujmowane są w nowoczesnej i atrakcyjnej wizualnie formie infografik i wykresów.

W trzeciej zakładce 03_Biuletyn prezentowane są dane dotyczące Poznania w ujęciu miesięcznym. Dane te dotyczą m.in. demografii, zawieranych małżeństw, opieki nad zwierzętami w schronisku, bezrobocia, wynagrodzeń, ruchu rowerowego, działalności jednostek kultury, popularności strony www.poznan.pl.

W czwartym dziale 04_Publikacje zamieszczone są raporty (lub linki do nich) przedstawiające różne dziedziny życia Poznania i aglomeracji poznańskiej (np. potencjał inwestycyjny sektora IT w Poznaniu, obywatele Ukrainy w aglomeracji poznańskiej, stan turystyki w metropolii Poznań), a także publikacje pokonferencyjne i archiwalne numery newsletterów. Publikacje te opracowywane są przez Miasto lub zewnętrzne instytucje i firmy (np. Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu).

W piątym dziale 05_Mapy podane są linki odsyłające do planów Poznania, planów zagospodarowania przestrzennego oraz map prezentujących dane tematyczne związane z różnymi aspektami funkcjonowania i rozwoju miasta (m.in. mieszkańcy wg wieku, hałas, przyroda, rewitalizacja i ochro-

na zabytków, mieszkalnictwo, transport, bezpieczeństwo). Mapy te udostępniane są w miejskim

Systemie Informacji Przestrzennej SIP. W zakładce tej podane są także linki do modelu 3D Poznania (Trójwymiarowego Modelu Miasta z wizualizacją obiektów miejskich, ukształtowania terenu, roślinności i innych zjawisk przestrzennych) oraz panoramy Centrum Kultury Zamek, które można obejrzeć zarówno z lotu ptaka, jak i od wewnątrz.

BaDaM jest autorskim projektem Wydziału Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej, zawdzięczającym swój kształt wewnętrznym dyskusjom w gronie pracowników oraz konsultacjom z mieszkańcami, środowiskiem naukowym i osobami związanymi z miastem zawodowo. Prezentowana baza danych powstaje dzięki współpracy z ponad 90 jednostkami i organizacjami samorządowymi i biznesowymi oraz fundacjami i stowarzyszeniami.

W 2019 r. serwis odwiedziło ponad 10 tys. użytkowników, wśród których dominowali odbiorcy w wieku 25-34 lat (38%). Najczęściej odwiedzaną stroną był Raport o stanie miasta Poznania za 2018 r. Oprócz mieszkańców Poznania, najczęstszymi czytelnikami serwisu byli mieszkańcy Warszawy i Wrocławia.

Analizy:

Przeciętne trwanie życia mieszkańców Poznania

Poznaniacy żyją dłużej niż mężczyźni w kraju o blisko 2 lata, natomiast poznanianki o rok dłużej niż statystycznie przeciętna Polka.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego przeciętne trwanie życia mężczyzn w 2018 r. wyniosło w Polsce 73,9 lat, a kobiet – 81,7 lat. Najdłużej żyją mieszkańcy i mieszkanki województwa podkarpackiego (odpowiednio 75,6 l. i 83,2 l.), najkrócej mężczyźni i kobiety w województwie łódzkim (odpowiednio 72,0 l. i 80,7 l.). Stałe wydłużanie się przeciętnego trwania życia statystycznie było notowane przez ponad 20 lat, do 2016 r. W 2017 r. wzrosło ono bowiem tylko w przypadku kobiet

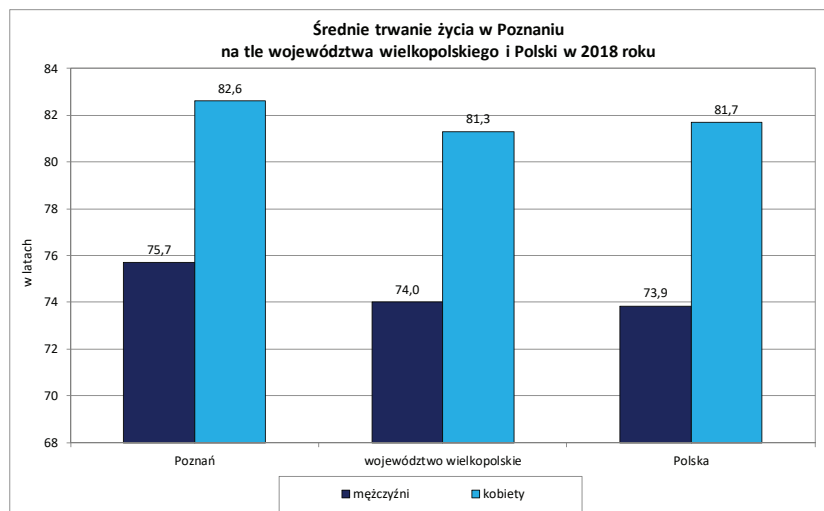
(o 0,1 roku), a skróciło się w przypadku mężczyzn (o 0,1 roku).

Mimo polepszania się opieki medycznej oraz mody na prozdrowotny styl życia, w Polsce nadal występuje dość wysoka nadumieralność mężczyzn we wszystkich grupach wiekowych. Na tle krajów europejskich wiek dożywania Polaków jest krótszy o ok. 4 lata, a Polek o ok. 1,5 roku.

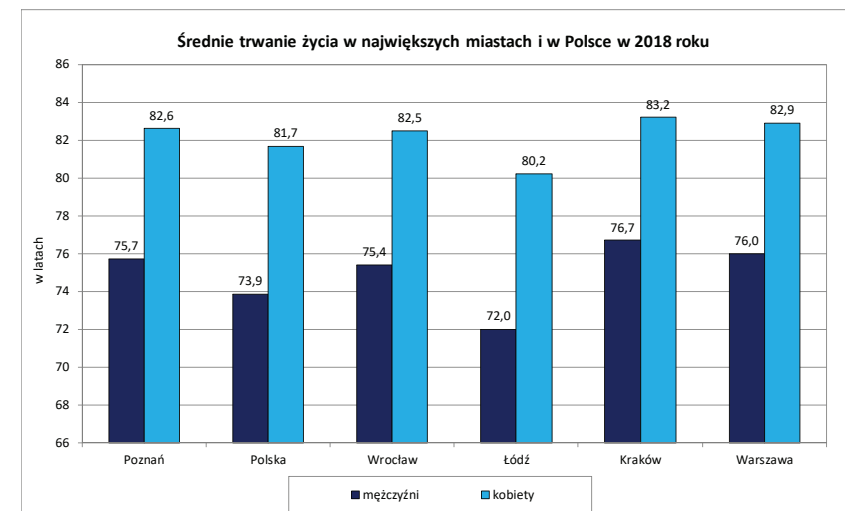
W 2018 r. średnie trwanie życia mężczyzn wyniosło w Poznaniu 75,7 lat, a kobiet – 82,6 lat. Oznacza to, iż poznaniacy żyją dłużej niż mężczyźni w kraju o blisko 2 lata, natomiast poznanianki o blisko rok dłużej niż statystycznie przeciętna Polka. Różnica między długością życia mężczyzn i kobiet w Poznaniu wynosi 6,9 roku.

W porównaniu z 2002 r. poznaniacy i poznanianki żyją dłużej o blisko 4 lata.

Z zestawienia długości trwania życia mieszkańców największych pod względem liczby ludności miast w Polsce wynika, że najdłużej żyją mieszkańcy i mieszkanki Krakowa (odpowiednio 76,7 l. i 83,2 l.). Poznaniacy i poznanianki żyją dłużej jedynie od mieszkańców i mieszanek Łodzi i Wrocławia. W największych polskich miastach, poza Łodzią, przeciętne trwanie życia jest dłuższe niż w kraju. W Poznaniu, Krakowie i Warszawie występują najmniejsze różnice między długością trwania życia mężczyzn i kobiet (poniżej 7 lat). Największa taka różnica występuje w Łodzi, gdzie wynosi ona ponad 8 lat.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Analizy:

Zamożność osób mieszkających w Poznaniu

Poznań jest trzecim miastem w Polsce pod względem wysokości rocznych dochodów uzyskiwanych przez mieszkańców oraz czwartym pod względem przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń.

Według badania przeprowadzonego przez niemiecką firmę GfK w 2019 r. przeciętny mieszkaniec Poznania miał do dyspozycji 10,9 tys. euro rocznie. Jest to suma dochodów wraz z państwowymi zasiłkami i świadczeniami społecznymi pomniejszona o podatki i darowizny na cele dobroczynne. Taka wysokość rocznych dochodów przypadająca na mieszkańca sytuuje Poznań na 3. miejscu w kraju, co oznacza awans z 6. pozycji w 2016 r. Poznaniacy dysponują prawie o połowę większym budżetem niż przeciętny Polak, ale o 1/4 mniejszym niż przeciętny Europejczyk. Dochody mieszkańców Poznania z roku na rok rosną. W 2019 r. poznaniacy mieli w portfelach o ponad 1/4 pieniędzy więcej niż w 2016 r. W czołówce polskich miast wyżej od Poznania uplasowały się Warszawa z dochodem 13,2 tys. euro na mieszkańca oraz Sopot z 11,3 tys. euro na mieszkańca. Pozostałe polskie miasta i powiaty, których mieszkańcy mieli najwyższą siłę nabywczą, to: Wrocław, Katowice, powiat piaseczyński, powiat warszawski zachodni, Bielsko-Biała, Kraków oraz Tychy. Na jednego mieszkańca Europy, według wyliczeń firmy GfK, w 2019 r. przypadał dochód w wysokości 14,7 tys. euro. Dla porównania przeciętny Polak miał do dyspozycji 7,6 tys.

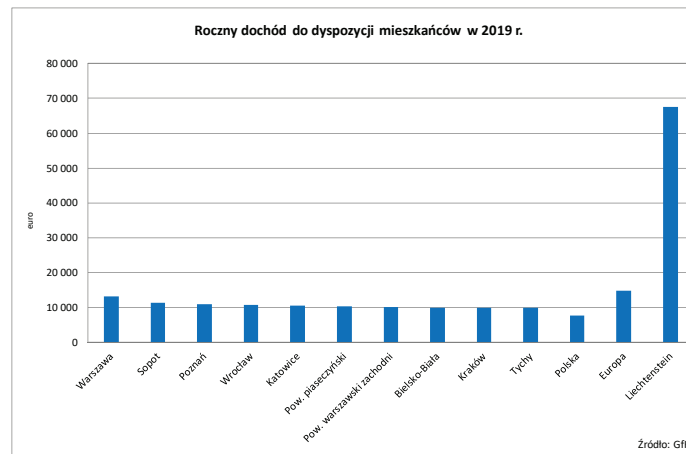
euro, czyli o połowę mniej niż średnia europejska. Wartość ta uplasowała Polskę na 29. miejscu wśród 42 krajów Europy biorących udział w badaniu. Tę samą pozycję Polska zajmowała w latach poprzednich. Najbogatsi Europejczycy mieszkają w Liechtensteinie, gdzie przeciętny mieszkaniec w 2019 r. miał do dyspozycji 67,6 tys. euro, czyli 458,3% średniej europejskiej.

Na dochód rozporządzalny mieszkańców składają się m.in. wpływy otrzymywane z zarobków. Według danych Urzędu Statystycznego w Poznaniu w pierwszym półroczu 2019 r. przeciętny mieszkaniec Poznania otrzymywał wynagrodzenie w wysokości średnio 5,8 tys. zł brutto. Najwyższe płace w wysokości 8,2 tys. zł otrzymywali pracownicy branży „Informacja i komunikacja”. Było to nie-

mał o połowę więcej niż średnie miesięczne wynagrodzenie w Poznaniu. Więcej niż średnie poznańskie zarobki otrzymywali także pracownicy zatrudnieni w „Przemśle” – 6,7 tys. zł oraz w „Budownictwie” – 5,9 tys. zł. Wynagrodzenia w pozostałych branżach były niższe niż średnia dla Poznania. Najmniej (3,5 tys. zł) w tej grupie zarabiali zatrudnieni w „Zakwaterowaniu i gastronomii” – pracownicy tej branży otrzymywali za swoją pracę o 39% mniej pieniędzy niż średnie wynagrodzenie w Poznaniu.

Poznaniacy zarabiają o 1/4 więcej niż Wielkopolanie oraz o 11,9% więcej niż przeciętnie w Polsce. Wśród 18 miast wojewódzkich Poznań znalazł się na 4. miejscu pod względem wysokości miesięcznych wynagrodzeń wypłacanych w pierwszym półroczu 2019 r. Wyższe niż w Poznaniu wynagrodzenie otrzymywali mieszkańcy Warszawy (o 12,4%), Gdańska (o 7,8%) oraz Katowic (o 4,3%).

W czerwcu 2019 r. przeciętne wynagrodzenie w Poznaniu było wyższe o 6,1% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Największy (112,5%) wzrost płac w tym czasie zanotowano w poznańskich firmach prowadzących działalność w zakresie „Handlu; naprawy pojazdów samochodowych”, a najniższy (101,9%) – w „Informacji i komunikacji”. Tempo wzrostu średnich płac w Poznaniu było w ciągu ostatniego roku zbliżone do tempa wzrostu wynagrodzeń w Wielkopolsce (106,8%) oraz Polsce (106,9%).

Analizy:

Poznański Rower Miejski w 2019 r.

Rok 2019 przyniósł kolejne nowości w funkcjonowaniu systemu Poznańskiego Roweru Miejskiego. Od marca minionego roku w Poznaniu można jeździć bezstacyjnymi rowerami miejskimi czwartej generacji (4G), których nie trzeba przypinać do stacji dokującej po zakończonym przejeździe. W mieście wyznaczono 30 stref 4G i strefę centrum, w których rower można pozostawić bezpłatnie.

Od kwietnia do listopada 2019 r. po rowery miejskie sięgano 1 076 937 razy, a grono użytkowników powiększyło się o blisko 30 tys. osób i liczyło 168 764 osoby. Średni czas wypożyczenia ro-

weru wyniósł 20 minut i 26 sekund, a dzienny rekord wypożyczeń – wynoszący 8230 udostępnień – odnotowano 26 kwietnia. Liczba wypożyczeń najaktywniejszego użytkownika w 2019 r. to 283. Najpopularniejszą stacją pod względem wypożyczeń była Kórnicka, a pod względem zwrotów – Półwiejska. Najpopularniejszą trasą była trasa ze stacji Os. Sobieskiego do Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM (3860 przejazdów) i z powrotem (2694) oraz ze stacji Os. Sobieskiego do stacji UAM Pływalnia (2137).

W ramach Poznańskiego Roweru Miejskiego działają obecnie 143 stacje z 1715 rowerami, wśród których 1240 rowerów to jednoślady 3G – tradycyjne, wpinane w stojaki na stacjach, a 475 rowerów (w tym 30 elektrycznych) to pojazdy bezstacyjne 4G, o które system powiększył się w 2019 r. Rowerów 4G nie trzeba przypinać do stacji dokującej po zakończonym przejeździe. W mieście wyznaczono 30 stref 4G i strefę centrum, w których można bezpłatnie pozostawić rower. Za dodatkową opłatą rower można pozostawić w całym Poznaniu.

Poznański Rower Miejski został uruchomiony 15 kwietnia 2012 r. jako trzecia tego typu inwestycja w Polsce. Operatorem jest firma Nextbike Polska. Pierwsze 20 minut jazdy jest za darmo, za kolejne trzeba już zapłacić.

Stacja Poznańskiego Roweru Miejskiego Masztalarska, fot. Ewa Majewska

Stacja Poznańskiego Roweru Miejskiego Masztalarska, fot. Ewa Majewska

Od momentu uruchomienia systemu w kwietniu 2012 r. do końca sezonu 2019 r. użytkownicy wynajęli rowery 4 456 144 razy.

Analizy:

20. PKO Poznań Maraton - największym maratonem w Polsce

Jubileuszowy 20. PKO Poznań Maraton im. Macieja Frankiewicza, który odbył się w październiku 2019 r., był najliczniejszym polskim maratonem w minionym roku. Blisko 75 tys. biegaczy pokonało trasę dotychczasowych 20 edycji maratonu, a suma pokonanych kilometrów wystarczyłaby, żeby 79 razy okrążyć Ziemię lub 8 razy dotrzeć na Księżyc. Od dwóch edycji poznański maraton odbywa się w randze IAAF Road Race Bronze Label, będącej potwierdzeniem jego wysokich standardów organizacyjnych.

W 2000 r., gdy po raz pierwszy zorganizowano Poznań Maraton, metę 42 195 km trasy przekroczyło 761 biegaczy. W jubileuszowym 20. PKO Poznań Maratonie metę osiągnęło 6,1 tys. osób, czyli 8 razy więcej niż w pierwszej edycji. We wszystkich edycjach poznańskiego biegu do celu dotarło łącznie 75 tys. osób. Suma pokonanych przez nie kilometrów wystarczyłaby, żeby 79 razy okrążyć Ziemię lub 8 razy dotrzeć na Księżyc.

Poznań Maraton zorganizowany w ubiegłym roku okazał się największą imprezą biegową wśród czołowych polskich maratonów, odbywających się m.in. w Krakowie (5,3 tys.) i Warszawie (4,7 tys.). Najliczniejszym maratonem na świecie w 2019 r. był maraton w Nowym Jorku. Bieg organizowany jest tam od 1970 r., a w jego ostatniej edycji do mety dobiegło 53,5 tys. osób, w tym poznański, który uzyskał najlepszy czas (2 godziny 38 minut i 2 sekundy) wśród polskich zawodników.

Najdłużej, bo od 123 lat, organizowany jest maraton w Bostonie, przy czym dopiero od 1972 r. oficjalnie mogą w nim brać udział kobiety.

Choć poznański maraton zdominowany jest przez mężczyzn, z roku na rok bierze w nim udział coraz więcej kobiet. W gronie zawodników pierwszej edycji maratonu kobiety stanowiły zaledwie kilka procent, a w ostatniej już prawie co czwarta osoba na mecie była kobietą.

Najliczniejszą grupę biegaczy w poznańskich maratonach stanowią osoby w wieku 30-39 lat. To oni najczęściej zdobywali pierwsze miejsce na podium zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet. Pobiły w 2011 r. rekord trasy należał jednak do 26-latk. Był nim Kenijczyk Cosmas Mutuku Kyevo, który dobiegł do mety w czasie 2 godzin 11 minut i 53 sekund. Najszybszą kobietą była również Kenijka Irene Chepkirui Makori, która w 2014 r. przebiegła maraton w czasie o 20 minut dłuższym niż rekord poznańskiej trasy. W sumie Kenijczycy byli zwycięzcami 12 edycji maratonu. Na podium stawali również Polacy, sześciokrotnie zajmując pierwsze miejsca. Wiek nie stanowi bariery do zmierzenia się z kilometrami maratonu. Rokrocznie uczestnikami biegu są 70- i 80-latkowie.

Poznański maraton to impreza międzynarodowa. Każdego roku przyciąga reprezentantów z kilkudziesięciu krajów, w tym również spoza Europy, m.in. z Kenii, Etiopii, RPA, Libii, USA, Kanady, Libanu, Izraela, Kambodży, Portoryko czy Australii. W ostatnim 20. PKO Poznań Maratonie najwięcej biegaczy-obcokrajowców pochodziło z Wielkiej Brytanii oraz Niemiec.

Rosnące zainteresowanie poznańskim maratonem spowodowało, że pierwotna, dwupętłowa trasa logistycznie okazała się niewystarczająca.

20. PKO Poznań Maraton im. Macieja Frankiewicza, fot. Adam Ciereszko

20. PKO Poznań Maraton - największym maratonem w Polsce

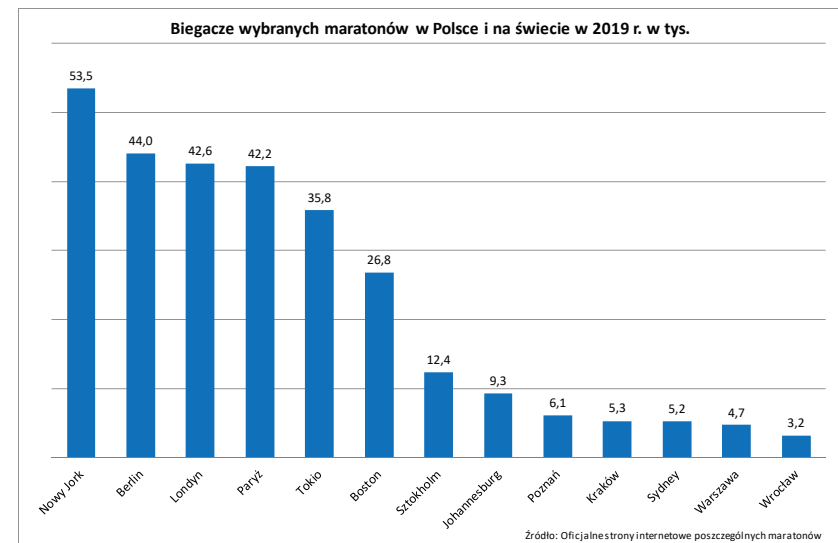
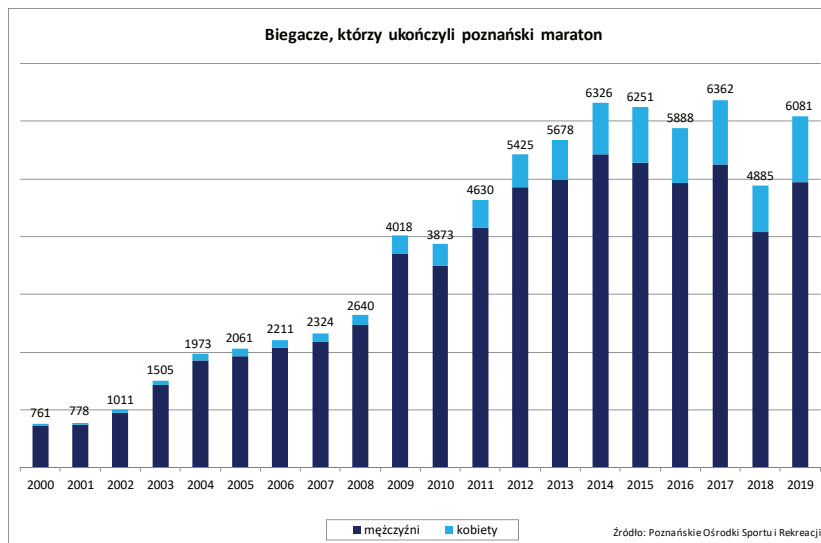
jąca, by zmieścić wszystkich uczestników. Warto wspomnieć, że w poznańskim maratonie (z wyjątkiem kilku jego edycji) obok biegaczy brali także udział wózkarze i rolkarze. Wychodząc naprzeciw dużemu zainteresowaniu udziałem w maratonie, w 2012 r. po raz pierwszy ulicami Poznania wiodła nowa trasa jednopętlowa, a jej początek i koniec przeniesiono z otoczenia Jeziora Maltańskiego na Międzynarodowe Targi Poznańskie. Jubileuszowa trasa 20. edycji maratonu, po wcześniejszych konsultacjach z samymi biegaczami, ponownie została zmodyfikowana, a jej fragment podobnie jak w pierw-

szych edycjach biegu przebiegał wzdłuż Jeziora Maltańskiego – była to jedna z sugestii wysuniętych podczas konsultacji.

Poznański maraton to – obok samych zawodników – także imponująca liczba wolontariuszy, karetki z personelem medycznym, fizjoterapeuci, posiłki i napoje dla uczestników oraz imprezy towarzyszące, jak np. targi POZNAN SPORT FAIR. W weekend, kiedy odbywa się maraton, zawodnicy mogą ponadto liczyć na specjalne menu przygotowywane przez restauracje i hotele oraz darmową komunikację miejską ułatwiającą zwiedzanie stolicy Wielkopolski.

Dwie ostatnie edycje poznańskiego maratonu odbywały się w randze IAAF Road Race Bronze Label. Jest to certyfikat przyznawany przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Federacji Lekkoatletycznych. Potwierdza on wysokie standardy organizacyjne poznańskiego biegu.

Patronem poznańskiego maratonu jest były Zastępca Prezydenta Miasta Poznania Maciej Frankiewicz, który był jednocześnie pomysłodawcą, współtwórcą i stałym uczestnikiem poznańskiego biegu, zaangażowanym w jego rozwój i promocję.

Poznaniacy warci poznania:

Irena Bobowska

Irena Bobowska, fot. ze zbiorów Szkolnej Izby Pamięci VII Liceum Ogólnokształcącego im. Dąbrowski w Poznaniu

Irena Bobowska (ur. 3.09.1920 r., zm. 27.09.1942 r.), zwana przez wszystkich Nenią, redagowała niepodległościową gazetę „Pobudka” i kolportowała podziemną prasę, wykorzystując do tego swój wózek inwalidzki; w 1940 r. przystąpiła do pod-

ziemnego Wojska Ochotniczego Ziem Zachodnich, przyjmując pseudonim „Wydra”; za swoją działalność aresztowana przez gestapo i osadzona w więzieniu, najpierw w Poznaniu i we Wronkach, a później w Berlinie; z godnością i męstwem znosiła trudy niewoli oraz skazanie na karę śmierci; autorka wierszy o nadziei i woli wytrwania, dodających sił m.in. więźniom Oświęcimia.

Irena Bobowska urodziła się 3 września 1920 r. w Poznaniu. Była drugą z pięciorga dzieci Teodora Bobowskiego, powstańca wielkopolskiego, i Zofii z domu Kraszewskiej. Siostra Ireny Urszula urodziła się w 1919 r., Teodora w 1922 r., brat Stanisław w 1924 r., a Helena w 1926 r. W wieku dwóch lat Irena zachorowała na nieuleczalną wówczas chorobę Heinego-Medina (polio), w wyniku której mogła poruszać się jedynie za pomocą specjalnych szyn bądź na wózku inwalidzkim. Jej leczenie w polskich i zagranicznych klinikach stało się jedną z głównych przyczyn kłopotów finansowych rodziny. Pierwsze lata szkolne Irena uczyła się pod opieką przychodzącej do domu nauczycielki. Od trzeciej klasy uczęszczała do Państwowej Uczelni Żeńskiej im. Dąbrowski (od 1935 r. Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Dąbrowski). Była osobą inteligentną, dobrze się uczyła, bardzo lubiła czytać. Pięknie rysowała. Popołudniami opiekowała się harcerkami i dziećmi w świetlicy Towarzystwa Czytelni Ludowych (TCL) na os. Warszawskim. Z jej inicjatywy na osiedlu tym powstała biblioteka młodzieżowa zorganizowana przy bibliotece dla dorosłych.

Wybuch wojny zniszczył normalne życie rodziny Bobowskich. Ojciec Ireny wziął udział w działaniach wojennych kampanii wrześniowej. Matce odebrano prowadzony przez nią sklep z kapeluszymi przy Starym Rynku i zmuszono do pracy w tzw. Prochowni. Wszystkie dzieci Bobowskich zostały przymusowo zatrudnione. Tylko Irenę zarejestrowano w urzędzie pracy jako osobę pracującą w domu, niezdolną do podjęcia jakiegokolwiek innej pracy z powodu niepełnosprawności. Jeszcze przed wybuchem wojny Irena zgłosiła swoją gotowość do bycia „żywą torpedą”, która w razie potrzeby miała zostać użyta do walki z Niemcami. Irena zdawała sobie sprawę, że jej możliwości służenia Polsce są ograniczone, a gdy rodzice dowiedzieli się o jej decyzji, mówiła: „Nie mogę inaczej z moim kalectwem ojczyźnie się przysłużyć, zatem powzięłam wiadome już teraz rodzicom postanowienie, od którego nic już mnie nie odwiedzie”. Ostatecznie polskie władze wojskowe albo zrezygnowały, albo nie zdążyły zorganizować tego rodzaju walki.

We wrześniu 1939 r. Niemcy uznali teren Poznania i Wielkopolski za obszary bezpowrotnie wcielone do Rzeszy Niemieckiej i rozpoczęli niszczenie wszystkiego, co świadczyło o polskości tych terenów. Mimo tego na terenie Poznania rozwijał się ruch oporu, organizowały się podziemne grupy harcerskie pod nazwą Szarych Szeregów, powstawały konspiracyjne organizacje lokalne, w tym Poznańska Organizacja Zbrojna, która potem weszła w skład Wojskowej Organizacji Ziem Zachodnich (WOZZ). Organem tych stowarzyszeń była podziemna gazetka „Pobudka”. Jej

Irena Bobowska

inicjatorką oraz najpilniejszym pracownikiem redakcyjnym była Irena, która w lutym 1940 r. wstąpiła do WOZZ i otrzymała pseudonim „Wydra”. Irena redagowała artykuły, pisała na maszynie i na matrycach, zajmowała się powielaniem. Redakcja „Pobudki” mieściła się w mieszkaniu redaktora naczelnego, kuzyna matki Ireny – Romana Kwiatkowskiego przy ul. Poznańskiej 27, gdzie prowadzono nasłuch wiadomości radiowych, stenografowano je i włączano do serwisu wiadomości pisma „Pobudka” w swych artykułach demaskowała niemiecką propagandę, informowała o prawdziwej sytuacji militarnej oraz podtrzymywała nadzieję Polaków na przyszłe zwycięstwo. Ukazywa-

Irena Bobowska (druga z lewej) wraz z mamą i rodzeństwem, fot. ze zbiorów Szkolnej Izby Pamięci VII Liceum Ogólnokształcącego im. Dąbrowski w Poznaniu

ła się początkowo co tydzień, potem co dwa tygodnie i liczyła od 4 do 9 stron. Tygodniowo kolportowano od 30 do 100 gazet. Kolportażem zajmowała się m.in. Irena, która przewoziła egzemplarze ukryte w wózku inwalidzkim. Konspiracyjna działalność redakcji została jednak zdradzona, a Niemcy przechwycili część gazetek. Gestapo rozpracowało siatkę organizacyjną i posiadało wystarczające dowody jej przestępczej działalności. W czerwcu 1940 r. Niemcy aresztowali m.in. Irenę, redaktora naczelnego Romana Kwiatkowskiego, jego matkę oraz innych współpracowników „Pobudki”.

Wszyscy aresztowani przewiezieni zostali początkowo do siedziby gestapo w Domu Żołnierza, a następnie znaleźli się w kazamatach Fortu VII w Poznaniu. Z fortu wolno było raz w tygodniu przekazywać rodzinie paczki z brudną bielizną a otrzymywać z czystą. Do paczki można było włożyć także określoną ilość żywności. Irena wykorzystywała paczki również do przekazywania rodzinie grypsów, które pisała na kawałeczkach dostępnego jej papieru i ukrywała w szwach lub zakładkach bielizny. Na karteczkach, pisanych od czerwca do września 1940 r., uspokajała matkę, dowiadywała się o zdrowie rodziny, prosiła o potrzebne jej rzeczy i żywność. Prawdopodobnie w październiku 1940 r. Irena została przewieziona do więzienia we Wronkach, gdzie więźniowie

przetrzymywani byli w nieludzkich warunkach. Oprócz głodu i zimna, dokuczającego wszystkim więźniom, Irena doświadczała także szykan z powodu swojej niepełnosprawności, w którą Niemcy nie chcieli wierzyć. Zarekwirowano jej wózek

Irena Bobowska (po lewej), fot. ze zbiorów Szkolnej Izby Pamięci VII Liceum Ogólnokształcącego im. Dąbrowski w Poznaniu

przetrzymywani byli w nieludzkich warunkach. Oprócz głodu i zimna, dokuczającego wszystkim więźniom, Irena doświadczała także szykan z powodu swojej niepełnosprawności, w którą Niemcy nie chcieli wierzyć. Zarekwirowano jej wózek

Irena Bobowska

inwalidzki i aparaty (szyny) utrzymujące sparaliżowane nogi, czołgała się więc na rękach po brudnej, betonowej posadzce. Pozbawiano ją także widzeń z rodziną. W więzieniu we Wronkach Irena stworzyła swój własny wewnętrzny świat. Pisała wiersze pełne tęsknoty za wolnością i domem rodzinnym; tworzyła poezję będącą świadectwem walki o zachowanie godności człowieka w nieludzkich więziennych warunkach. Nie wiadomo, ile wierszy Ireny wówczas powstało. Ocalało tylko kilka z nich, wyniesionych z więzienia w postaci grypsów. Jeden z utworów dotarł nawet do obozu w Oświęcimiu oraz do więzienia w Fordonie (obecnie dzielnica Bydgoszczy); był znany i rozpowszechniany wśród więźniarek Armii Krajowej.

...Bo ja się uczę największej sztuki życia:
Uśmiechać się zawsze i wszędzie
I bez rozpaczki znosić ból,
I nie żałować tego co przeszło,
I nie bać się tego co będzie!

Z Wroniek przewieziono Irenę do Berlina, gdzie miała odbyć się rozprawa przeciwko pracownikom „Pobudki”. Od 22 kwietnia 1941 r. Irena przebywała w szpitalu więziennym w Berlinie-Moabit. Miejsce to w porównaniu z więzieniem we Wronkach wydało się Irenie prawie „niebem”. „Kiedy pomyślę o Wronkach, to wydaje mi się, że jestem tu w niebie”. Tutaj nadal pisała wiersze i chętniej rysowała, najczęściej portrety własne, siostr i matki, z którą podczas pobytu w berlińskim więzieniu – ze względu na brak zgody Naczelnego Prokuratora Rzeszy – nie mogła się spotkać.

Rozprawa przeciwko Irenie oraz jej współpracownikom z redakcji „Pobudki” odbyła się 12 sierpnia 1942 r. w Berlinie. Na rozprawie Irena miała prawo do ostatniego słowa. Nie powiedziała jednak nic na swoją obronę, nie wniosła prośby o ułaskawienie.

Irena Bobowska podczas zbiórki ulicznej na fundusz Towarzystwa Czytelni Ludwych, fot. ze zbiorów Szkolnej Izby Pamięci VII Liceum Ogólnokształcącego im. Dąbrowski w Poznaniu

Przypomniała Niemcom Bismarcka, historię zaborów oraz Kulturkampfu. Na zakończenie swej mowy wypowiedziała następujące zdanie: „Dziś wy mnie sądzicie, ale was będzie sądził ktoś wyższy”. Irena oraz dwóch jej współpracowników zostało skazanych na karę śmierci przez zgilotynowanie „z powodu przygotowań do zdrady stanu”. Wyrok wykonano 27 września 1942 r. w więzieniu Plötzensee w Berlinie.

Przed śmiercią, będąc świadomą czekającego ją losu, Irena podjęła jednak próbę zawalczenia o ułaskawienie, o czym świadczy zachowany, napisany „na brudno” list do Sądu, w którym poprosiła o darowanie życia – i dla kolegów, i dla siebie. List ten nie trafił jednak do Sądu – Irena nie zdążyła go przekazać, ponieważ wyrok śmierci wykonano wcześniej niż początkowo zapowiedziano. W ostatnim wysłanym, datowanym na 26 września 1942 r., liście do matki Irena napisała: „Celem naszego życia jest właściwie rozwijanie ukrytych w nas sił (...). (...) nie jest ważne to, co osiągnęliśmy, ale to, jak walczyliśmy. (...) przeżyłam wiele dobrego i odchodzę bez żalu i nienawiści. Ludzie są wszędzie dobrzy (...). I to byłoby wszystko. Zostańcie z Bogiem; ja idę do Niego i wierzę, że on mnie przyjmie.”

Ojciec Ireny, Teodor Bobowski jako porucznik Wojska Polskiego zginął w Katyniu w 1940 r. Matka Ireny zmarła w 1987 r.

Oprac. i cytaty na podst.: Stefania Tokarska-Kaszubowa, *Nenia*, Poznań 1999.

POZnań*

Opracowanie redakcyjne:
Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej
ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań, tel. 878 56 95, e-mail: rmwm@um.poznan.pl
news.fakty_liczby@um.poznan.pl
www.poznan.pl/fakty_liczby